

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/139/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217927
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217927.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 15C/21/2013-35 zo dňa 24.04.2014 a proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 15C/21/2013-53 zo dňa 04.12.2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.
Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh, ktorým sa žalobca domáhal zaplata sumy 915,09 eura ako náhrady majetkovej škody a sumy 183,02 eura ako nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnej veci vedenej súdnym exekútorom pod sp. zn. 14Er/318/2010. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal s odkazom na ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Rozhodnutie vo veci samej po právnej stránke odôvodnil podľa § 3 ods. 1 písm. a), d), § 4 ods. 1 písm. a) bod 1, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2 a § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov, podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného v čase začatia exekučného konania (ďalej len "Exekučný poriadok") ako aj podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Konštatoval, že v exekučnom konaní na Okresnom súde Levice podal JUDr. Rudolf Krutý, súdny exekútor so sídlom Záhradnícka 62, Bratislava, dňa 28.04.2010 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie. Podkladom pre exekúciu bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu so sídlom Bratislava, Karloveské rameno 8, Bratislava, sp.zn. SR 20202/9, vydaný proti povinnému D. W. o vymoženie 180,- eur s príslušenstvom. Okresný súd Levice uznesením zo dňa 07.01.2011 č. k. 14Er/318/2010-19 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 04.02.2011. Žalobca sa následne obrátil na žalovaného so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Súd nezisťoval, či došlo k prieťahom v exekučnom konaní, ale či bola dodržaná zákonná 30 dňová lehota na vydanie rozhodnutia. Zistil, že táto nebola dodržaná. Podľa názoru súdu počas exekúcie, v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora k žiadnej škode nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona oprávnenie i povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ by v dôsledku nedodržania zákonnej lehoty na rozhodnutie o zmene exekútora mala vzniknúť navrhovateľovi škoda, bolo treba preukázať, že škoda vznikla v príčinnej súvislosti s nedodržaním uvedenej lehoty, čo navrhovateľ nepreukázal. Právny základ tohto nároku by musel spočívať v zodpovednosti žalovaného za konanie súdneho exekútora, ktorý mal vykonať až do

právoplatného rozhodnutia súdu o jeho zmene všetky potrebné úkony v prospech oprávneného, a ak by ich nevykonali, bolo treba, aby žalobca preukázal, že mu práve nečinnosťou pôvodného exekútora vznikla škoda. Žalobca neprodukoval dôkazy, že škoda spočíva v zmenšení jeho majetku alebo ušlom zisku, ale ako majetkovú škodu uvádzal vynaložené náklady spojené s jeho činnosťou vykonávanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi doručením návrhu na zmenu exekútora a rozhodnutím o tom. Žalobca teda nepreukázal vznik škody na jeho strane v dôsledku oneskoreného rozhodnutia súdu o jeho návrhu na zmenu exekútora. Pokiaľ ide o náklady spojené so správou pohľadávky - pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému, na udržiavanie a správu informačného systému - túto škodu žalobca nešpecifikoval a tieto položky nemožno považovať za škodu v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu. Ku škode, ktorá má spočívať v úkonoch na administráciu listín a komunikácii s pôvodným súdnym exekútorom a na administratívne spracovanie textov urgencií na publikačné výdaje v spojení s vyhotovením urgencií, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolu stavu konania na exekučnom súde žalobca nepreukázal. Počas doby od podania návrhu na zmenu exekútora do rozhodnutie o tomto návrhu nevznikla žiadna škoda. Vyjadrenia žalobcu o rizikách neskorého vydania rozhodnutia a o tom, že nastalo riziko zániku povinného, zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolventnosti, súd považoval za bezvýznamné.

V odôvodnení súd poukázal na to, že nevyhnutnými predpokladmi vzniku za škodu je protiprávny úkon alebo škodová udalosť, vznik škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom (škodovou udalosťou) a vznikom škody a zavinenie (pre prípad subjektívnej zodpovednosti, pri objektívnej zodpovednosti nie je podstatné, či zodpovedný subjekt vznik škody zavinil alebo nie). Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z. z. koncipovaná ako objektívna zodpovednosť, ktorej sa nemožno zbaviť. Zo strany žalobcu stačilo preukázať, že mu vznikla škoda v dôsledku činnosti príslušného orgánu štátu. Škodou sa pritom rozumie majetková ujma, ktorá sa dá vyjadriť v peniazoch a spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného a predstavuje také majetkové hodnoty, ktoré bolo treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu alebo, aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky tohto, že navrátenie do predošlého stavu nie je možné alebo účelné. Nesprávny úradný postup môže mať za následok vznik zodpovednosti len vo vzťahu k takému zmenšeniu majetku navrhovateľa, ktoré bolo priamo a nesprostredkované spôsobené týmto postupom. Náhradu nemajetkovej ujmy by súd mohol priznať len za podmienok upravených v § 17 ods. 3 zákona. K vydaniu rozhodnutia po zákonom stanovenej lehote došlo v čase, kedy sa oprávnený domáhal v exekučných konaniach zaplataenia svojich pohľadávok vo veľkom množstve návrhov, ktoré nebolo možné fyzicky vybaviť v zákonom stanovenej lehote. Súd nezistil dôvod pre finančnú satisfakciu žalobcu. Zistenie, že vo veci ide o prietah, nie je všeobecný súd oprávnený konštatovať. Súd mal jednoznačne za preukázané, že škoda žalobcovi nevznikla a ak by aj žalobca škodu aj reálne dokladoval, nepreukázal jej spojitost' s nedodržaním zákonnej lehoty na zmenu exekútora, teda, že by mu ním tvrdené náklady nevznikli aj tak. Prípadné priznanie nemajetkovej ujmy by bolo v rozpore so zákonným ustanovením § 1 ods. 1 OSP. Žalobca podniká za účelom dosiahnutia zisku v oblasti spotrebiteľských zmlúv na základe formulárov a všeobecných zmluvných podmienok, ktoré obsahujú veľké množstvo neprijateľných podmienok, neprehľadne a zložito formulovanými podmienkami a oslovuje spotrebiteľov ako najzraniteľnejšiu skupinu obyvateľov, ktorá nemôže týmto zmluvným podmienkam rozumieť. Domáha sa na všetkých súdoch aj takých plnení, ktoré sú zjavne neplatné pre neprijateľné zmluvné podmienky.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie z dôvodu, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonali navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti, a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty i napriek tomu, že zákonodarcou vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ním predložené znalecké posudky sú právne významné pre vyhovene žalobe. V konaní boli preukázané všetky predpoklady uplatnenej zodpovednosti, a preto bolo treba žalobe vyhovieť. Súdu nepatrí polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho

povinnosťou je aplikovať platné právo a jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. V odvolaní poukazoval na obsah znaleckých posudkov. Ak bol súdu doručený jeho návrh na prerušenie konania z dôvodu, že prebieha konanie o prejudiciálnej otázke, ktorou je rozhodnutie o porušení práva žalobcu na zákonného sudcu a práva na nestranný súd na základe ústavnej sťažnosti podanej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, bol súd povinný pred rozhodnutím o veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal vec podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP a ods. 2 OSP zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Rozsah preskúmaného práva aj povinnosti odvolacieho súdu je určený rozsahom a dôvodmi odvolania, pričom odvolací súd zisťuje aj to, či preskúmané rozhodnutie je riadne odôvodnené vo vzťahu ku všetkým jeho napadnutým výrokom. Nedostatok alebo nesprávnosť odôvodnenia v podstatných súvislostiach možno vo všeobecnosti posúdiť ako porušenie ustanovenia § 157 ods. 2 OSP.

Súd prvého stupňa v odôvodnení operoval skutkovým zistením, že oprávnený (žalobca) v exekučnom konaní navrhol zmenu súdneho exekútora a o tomto návrhu na zmenu súd nerozhodol včas. Pritom z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 14Er/318/2010 vyplýva, že súdny exekútor podal žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 28.04.2010 a súd uznesením č.k. 14Er/318/2010-19 zo dňa 07.01.2011 žiadosť súdneho exekútora zamietol. Proti tomuto uzneseniu oprávnený odvolanie nepodal a uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 04.02.2011. Keďže súdny exekútor nebol poverený na vykonanie exekúcie, oprávnený ani nemohol podávať žiadny návrh na zmenu súdneho exekútora. Tento skutkový záver súdu prvého stupňa nebol správny a nebolo správne ani následné odôvodňovanie neopodstatnenosti žaloby s poukazom na konanie exekučného súdu v súvislosti s rozhodovaním o zmene exekútora. Preto odvolací súd nemohol už len z tohto dôvodu považovať napadnutý rozsudok za vecne správny, aj keby sám podľa obsahu spisu usúdil, že žaloba opodstatnená nie je. Preto napadnutý rozsudok s nesprávnym odôvodnením musel zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní sa súd prvého stupňa opätovne oboznámi s obsahom exekučného spisu a o žalobe nanovo rozhodne; bude sa zaoberať aj námietkou premlčania vznesenou žalovaným (v spise na č. I. 23). Pri rozhodovaní a odôvodňovaní nového rozhodnutia nebude môcť operovať rozhodovaním exekučného súdu o návrhu na zmenu súdneho exekútora, ale tým, čo tvrdí v žalobe žalobca, t. j. údajným neskorým rozhodnutím exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora na poverenie vykonaním exekúcie s omeškaním 341 dní. Súd sa teda nanovo bude musieť vysporiadať s tvrdením žalobcu, že mu vznikla škoda a nemajetková ujma v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v konaní Okresného súdu Levice. Svoje rozhodnutie zdôvodní v intenciách § 157 ods. 2 OSP tak, aby bolo zodpovedajúce obsahu spisu, aby bolo presvedčivé, jasné a zrozumiteľné.

Súd prvého stupňa druhým napadnutým rozhodnutím - uznesením č. k. 150C/21/2013-53 zo dňa 04.12.2014 - uložil žalobcovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie v sume 20,- eur podľa § 5 ods. 1 písm. a), § 6 ods. 1, § 7 ods. 10, § 8 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) a podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona o súdnych poplatkoch, s poučením, že ak poplatok v určenej lehote nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť. Namietal, že uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť, ktorou je odôvodnenie. Navyše súdny poplatok bol nesprávne vyrubený, lebo podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov spoplatneniu podlieha iba podanie žaloby na náhradu škody, a teda spoplatneniu nepodliehajú ďalšie

úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, keďže v prílohe zákona o súdnych poplatkoch nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Podľa § 18ca zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. Žaloba bola v tomto prípade podaná pred 01.10.2012 a konanie sa začalo pred účinnosťou zákona číslo 286/2012 Z. z., preto je nutné aplikovať právny stav platný do 30.09.2012.

Odvolačný súd rozhodujúc aj o tomto odvolaní bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP aplikoval najmä nižšie ustanovenia zákona o súdnych poplatkoch.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 18ca citovaného zákona z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

V súvislosti s povinnosťou platiť súdny poplatok vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom zákon o súdnych poplatkoch do novely vykonanej zákonom č. 621/2005 Z. z. upravoval v § 4 ods. 1 písm. c) vecné oslobodenie od poplatku v konaniach vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela s účinnosťou od 01.01.2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo bolo v dôvodovej správe odôvodnené reakciou na neúmerný nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,- Sk. Ďalšou novelou vykonanou zákonom č. 273/2007 Z. z. účinným od 01.07.2007 bol § 4 ods. 1 doplnený o písm. k), ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku, zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zákonom č. 286/2012 Z. z. s účinnosťou od 01.10.2012 tak, že z § 4 ods. 1 bolo vypustené písm. k) a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20,- eur. Z uvedeného vyplýva, že po 01.10.2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti. V súvislosti s podaním takéhoto návrhu vznikla žalobcovi, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie alebo aj dovolanie; v takom prípade obdobne vzniká poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch podaním odvolania alebo aj dovolania.

Odvolačný súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že spoplatneniu podlieha len žaloba na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, a nie aj odvolanie, resp. dovolanie. Podaním odvolania mu vznikla poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch. Osobitne v tejto súvislosti treba poukázať na § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni, takže poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom a dovolacom konaní vo veci samej. Keďže v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh žalobcu pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. a odvolanie proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa žalobca predložil po jeho účinnosti, bolo potrebné posúdiť vznik poplatkovej povinnosti žalobcu ako odvolateľa i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01.10.2012, a to podľa ustanovenia § 18ca zákona o súdnych poplatkoch tak, ako je citované vyššie.

S ohľadom na uvedené právne posúdenie odvolací súd konštatoval, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa o povinnosti žalobcu zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku je vecne správne

a správne je aj odôvodnené. Preto odvolanie žalobcu nepovažoval za opodstatnené a podľa § 219 ods. 1 OSP uznesenie ako vecne správne potvrdil.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.